

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 928/2016-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubicou Višňovskou, Štúrova 10/20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cpr 3/2015 a jeho rozsudkom z 27. novembra 2015 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 17 CoPr 2/2016 a jeho rozsudkom z 22. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cpr 3/2015 a jeho rozsudkom z 27. novembra 2015 (ďalej len „rozhodnutie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 CoPr 2/2016 a jeho rozsudkom z 22. marca 2016 (ďalej len „rozhodnutie krajského súdu“).

Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bolo rozhodovanie o určení neplatnosti výpovede z pracovného pomeru danej sťažovateľovi jeho zamestnávateľom. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti prezentuje tieto okruhy námietok:

„1) Okresný súd v Trenčíne, ako aj druhostupňový odvolací súd, Krajský súd v Trenčíne, jednoznačne pochybili tým, že sa vôbec, ale vôbec, nezaoberali meritom občiansko-právnej veci v zmysle § 39 Občianskeho zákona, neplatnosť právneho úkonu, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi, ako sa dožadoval sťažovateľ vo svojom vyššie označenom žalobnom návrhu, ale najmä v precizovanom odvolaní proti rozsudku prvostupňového súdu. V samotnom konaní, ako aj v odôvodneniach, sa vôbec nevysporiadali a úplne obišli meritum ako aj argumentáciou žalobného návrhu (právny úkon v rozpore s dobrými mravmi), a tým aj zanedbali existenciu absolútnej neplatnosti takého právneho úkonu, nepodliehajúc tak premlčaniu či preklúzii. Označené rozsudky takto porušili sťažovateľove základné práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, neobsahujú náležité odôvodnenia a sú nepreskúmateľné. ...

2) V zmysle princípu predvídateľnosti práva, vychádzajúc z čl. 1 ods 1. Ústavy SR, tieto súdy vôbec nerešpektovali sťažovateľom nižšie citovaný judikát Najvyššieho súdu SR pre obdobný prípad, v ktorom NS SR zaviazal súdy nižšieho stupňa zaoberať sa v takýchto prípadoch a vysporiadať sa tiež s otázkou konania v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ to žalobný návrh požaduje. ...

Skúmanie splnenia podmienok v zmysle ust. Zákonníka práce pre podanie výpovede, po čisto formálnej stránke, v predmetnom prípade, je preto vo veci irelevantné, nakoľko, ako je tu ďalej uvedené v platnej judikatúre NS SR, tento zákonník neumožňuje vysporiadanie sa s otázkou neplatnosti takého právneho úkonu v zmysle príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka. Cit.: tak ako každý iný právny úkon, aj výpoveď ako

jednostranný právny úkon je neplatná, ak nemá všetky náležitosti právneho úkonu, t.j. keď je v rozpore so zákonom, obchádza zákon alebo je v rozpore s dobrými mravmi. Rozporom so zákonom alebo obchádzaním zákona sa rozumie nielen rozpor so Zákonníkom práce, ale aj rozpor s ustanoveniami o právnych úkonoch v zmysle Občianskeho zákonníka. Ak tento zákon (Zákonník práce) v prvej časti neustanovuje inak, vzťahuje sa na tieto právne vzťahy Občiansky zákonník (§ 1 ods. 2 Zákonníka práce). Z princípu subsidiarity vyplýva, že tam kde konkrétna právna úprava vo všeobecnej časti Zákonníka práce chýba, je potrebné použiť v plnej miere Občiansky zákonník. Tak tomu je v prípade neplatnosti pracovnoprávnych právnych úkonov, ktorých osobitosti upravuje vo všeobecnej časti Zákonník práce (§ 17 a nasl.), avšak pre ktoré rovnako platia všeobecné princípy o neplatnosti právnych úkonov v zmysle Občianskeho zákonníka (napr. § 37, § 39). Výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi (§ 13 ods. 3 veta prvá Zákonníka práce). Neplatnou je preto aj výpoveď zamestnávateľa, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo sa zaoberať a skúmať motív výpovede.

3) Žalobca sa nemohol, s náležitým ospravedlnením, zúčastniť osobne prerokovania v predmetnej súdnej veci pred prvostupňovým (ani odvolacím súdom), čím nedošlo k uplatneniu žiadnej kontradikcie vo verejnom prerokovaní veci a tak uplatneniu princípu rovnosti zbraní (strán) v súdnom konaní, jedného zo základných princíпов spravodlivého súdneho konania (vid. nižšie uvedené citácie). ...

4) Prvostupňový ani odvolací súd nerešpektovali v žalobnom návrhu ani citovanú dikciu Zákonníka práce, ktorá doslovne poukazuje na možnosť konania v rozpore s dobrými mravmi a porušenia práva na spravodlivý súdny proces, ak sa na pracovníka aplikujú ustanovenie ZP, ktoré sa bežne tolerujú iným pracovníkom.“

Sťažovateľ s poukazom na judikatúru ústavného súdu (napr. III. ÚS 107/07, IV. ÚS 14/07, I. ÚS 265/05, I. ÚS 33/2012, III. ÚS 199/09, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 410/06, III. ÚS 153/07) namieta nedostatok odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu a rozhodnutia krajského súdu a poukazuje na ich nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„V občiansko-súdnom konaní č.k. 16Pr/3/2015-50 pred Okresným súdom v Trenčíne a konaní č. 17CoPr/2/2016 Krajského súdu v Trenčíne boli porušené práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. ÚS ruší právoplatný rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoPr/2/2016 zo dňa 22. marca 2016 a rozsudok Okresného súdu v Trenčíne č. k. 16Pr/3/2015-50 zo dňa 27. novembra 2015, a predmetnú vec vracia na konanie na Okresný súd v Trenčíne aby vo veci znovu konal v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákona ako sa dožaduje predmetný žalobný návrh sťažovateľa zo dňa 18.marca 2015 s odvolaním sa zo dňa 8. január 2016.“

Sťažovateľ tiež žiada ústavný súd, aby rozhodol tak, že *„odkladá vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoPr/2/2016, nakoľko to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ani nevznikajú takýmto rozhodnutím žiadne ujmy.“*

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a rozhodnutím okresného súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

Sťažovateľ napáda rozhodnutie okresného súdu. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom a rozhodnutím krajského súdu

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo

samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie otázky, či možno považovať namietané rozhodnutie krajského súdu za ústavne udržateľné a akceptovateľné z hľadiska námietok, ktoré sťažovateľ proti nemu uplatňuje.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že „preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O. s. p., pretože je vo výroku vecne správne. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým sa končí konanie vo veci samej možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O. s. p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písm. a/ až f/ cit. zákonného ustanovenia.

Navrhovateľ v úvode odvolania cituje ust. § 205 ods. 2 písm. c/, d/, f/ O. s. p.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c/ (súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci. pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) je opodstatnený v prípade, ak účastník konania navrhol dôkaz, ktorý bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ho nevykonal, čím vzniká nedostatok v skutkových zisteniach, ktorý treba odstrániť.

V prejednávanej veci nie je z obsahu zrejmé a neuvádza to ani navrhovateľ v odvolaní o aký dôkaz, ktorého nevykonanie súdu prvého stupňa vyčíta, sa má jednať. Z návrhu na začatie konania ani ďalších podaní navrhovateľa totiž nemožno vyvodiť návrh na vykonanie určitého konkrétneho dôkazu. Ďalšou okolnosťou pre úspešné uplatnenie tohto dôvodu na odvolanie by však bola okolnosť, že ide o dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej.

V danom prípade však súd prvého stupňa zamietol návrh na určenie neplatnosti výpovede z dôvodu preklúzie takéhoto práva tak, ako bude ďalej uvedené, pre ktoré rozhodnutie mal dostatočne zistené skutočnosti, a preto mu nemožno vyčítať nedostatok v skutkových zisteniach, ktorý by bolo potrebné odstrániť.

Dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) je podľa súdnej praxe daný v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa v súvislosti so skúmaním, či návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru bol daný v lehote stanovenej v § 77 Zákonníka práce aplikoval správne ustanovenie správneho zákonného predpisu a vykonal

aj jeho správny výklad, ktorý je súladný s dlhodobou praxou súdov Slovenskej republiky. Správne ustálil, že vzťah medzi účastníkmi konania patrí do pôsobnosti Zákonníka práce.

Otázky skončenia pracovného pomeru preto upravujú ust. § 59 až § 80 Zákonníka práce.

Ust. § 77 upravuje hmotnoprávnu lehotu, v rámci ktorej sa účastníci pracovnoprávneho vzťahu môžu domáhať určenia neplatnosti každej z foriem skončenia pracovného pomeru tam uvedenej. V prípade pokiaľ takéto svoje právo neuplatnia zaniká márnym uplynutím tejto dvojmesačnej lehoty. Pokiaľ neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa cit. zákonného ustanovenia nebola vyslovená právoplatným rozsudkom, treba vychádzať z toho, že pracovný pomer bol skončený plame (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/1 47/2008). Súd prvého stupňa správne ustálil, že márnym uplynutím lehoty na podanie žaloby o neplatnosť skončenia pracovného pomeru toto právo zaniká. Námiety navrhovateľa spočívajúce v tom, že v danom prípade uplatňuje dôvody neplatnosti výpovede z hľadiska dôvodov pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka nemôžu mať vplyv na dopad a právny význam úpravy uvedenej v ust. § 77 Zákonníka práce.

Podanie žaloby o neplatnosť výpovede v zmysle ust. § 77 Zákonníka práce má ten následok, že súd sa v konaní začatom takouto žalobou zaoberá všetkými otázkami neplatnosti danej formy skončenia pracovného pomeru, a to či už z hľadiska naplnenia jeho predpokladov, ktoré sú stanovené Zákonníkom práce (písomná forma, doručenie a existencia použitého výpovedného dôvodu ako aj jeho opodstatnenosť), tak aj otázkami platnosti právneho úkonu (vážnosť, určitosť). Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní cituje rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2010, podľa ktorého sa súd v konaní o určenie neplatnosti mal zaoberať aj otázkou rozporu výpovede s dobrými mravmi, prípadne inými náležitosťami výpovede, vyplývajúcimi z ust. § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka z hľadiska jej náležitosti ako právneho úkonu, tak všetky tieto otázky súd skúma len v prípade, pokiaľ je konanie začaté v lehote upravenej v § 77 Zákonníka práce. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nie je možné vyvodiť, že by sa otázkou platnosti výpovede, resp. inej formy skončenia pracovného pomeru mohol súd zaoberať aj po uplynutí tejto lehoty i keď tvrdenými dôvodmi neplatnosti sú dôvody neplatnosti právneho úkonu podľa ust. § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka. Naopak súd prvého stupňa správne poukazuje na ust. § 36,

podľa ktorého k zániku práva v dôsledku jeho neuplatnenia v stanovenej lehote dochádza aj v prípade ust. § 77 Zákonníka práce.

Pokiaľ ide o dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O. s. p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) tak jeho podstata spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom toho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne, že neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, sa považuje taký výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 132 O. s. p. Podľa citovaného ustanovenia hodnotí súd dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť prvostupňovému súdu v prípade, ak by zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývajú, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že pri hodnotení dôkazov, poprípade poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 – § 135 O. s. p. Odvolacím dôvodom podľa cit. zákonného ustanovenia možno teda napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vykonal svoj záver o aplikácii ust. § 77 na danú vec správne a po zistení všetkých rozhodujúcich skutočností, ktoré vyplývajú z listinných dôkazov, a to najmä z výpovede zo dňa 14. 09. 2010 ako aj žaloby o určenie neplatnosti výpovede podanej na okresný súd dňa 23. 03. 2015. Tieto skutočnosti tak správne vyhodnotil v súlade so zásadami upravenými v ust. § 132 O. s. p. a preto mu

nemožno vyčítať, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Z odvolania navrhovateľa je pritom zrejmé, že zotrváva na svojich tvrdeniach ohľadne neplatnosti, resp. neexistencie dôvodov pre výpoveď pre porušenie pracovnej disciplíny, avšak vzhľadom na to, že žaloba o neplatnosť výpovede bola podaná po uplynutí lehoty podľa § 77 Zákonníka práce v dôsledku čoho došlo ku preklúzii tohto práva, súd prvého stupňa sa nemohol zaoberať otázkami platnosti výpovede a preskúmať či jednotlivé skutky, ktoré zamestnávateľ navrhovateľa použil vo výpovedi zo dňa 14. 09. 2010 sa stali a či napĺňajú znak porušenia pracovnej disciplíny a či bola navrhovateľovi daná výpoveď v súlade s ust. § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce.

Odvolačný súd tak nezistil opodstatnenosť žiadneho z dôvodov na odvolanie uplatnených navrhovateľom v jeho odvolaní, a preto rozsudok okresného súdu potvrdil.“

Pri hodnotení rozhodnutia krajského súdu ústavný súd vychádzal z ustáleného právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na obsahovú spojitosť rozhodnutia krajského súdu s rozhodnutím okresného súdu a v nadväznosti na už citovanú judikatúru považoval ústavný súd za potrebné v ďalšom poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, v ktorej okresný súd uviedol:

„Posúdením výsledkov vykonaného dokazovania podľa citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že návrh je v celom rozsahu nedôvodný.

V zmysle § 77 Zákonníka práce neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, môže zamestnanec uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť. Ak zamestnanec návrh na vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru nepodá na súd včas v ustanovenej lehote, pracovný pomer

sa skončí, aj keď by išlo o neplatný právny úkon. Platnosť výpovede po uplynutí lehoty podľa § 77 Zákonníka nemôže súd preskúmať a nemôže sa ňou zaoberať ani ako predbežnou otázkou. V § 77 Zákonníka práca ide o hmotnoprávnu lehotu, to znamená, že v posledný deň tejto lehoty musí byť návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru doručený súdu; nestačí, ak sa tento návrh podal v posledný deň lehoty na poštu. Ak sa návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru neuplatnil na súde najneskôr v posledný deň ustanovenej lehoty, nárok zaniká. Preklúzia je vo vzťahu k premlčaniu zvláštny inštitút pričom obe lehoty sú hmotnoprávne a ich základom je uplynutie času. Preklúzia znamená, že právo zaniká jeho neuplatnením v zákonom určenej dobe. Podľa § 583 Občianskeho zákonníka k zániku práva preto, že nebolo uplatnené v určenom čase, dochádza len v prípadoch uvedených v zákone. Prípady preklúzie nemožno rozširovať nejakou analógiou. Na zánik práva súd prihliadne, aj keď to dlžník nenamietne. V pracovnoprávných vzťahoch k zániku (preklúzii) nároku a práva dochádza iba v prípadoch taxatívne vymedzených v § 36 Zákonníka práce, medzi ktorými je uvedené aj právo zamestnanca alebo zamestnávateľa uplatniť na súde neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že odporca dňa 18. 09. 2010 doručil navrhovateľovi výpoveď z pracovného pomeru zo dňa 14. 09. 2010 z dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Výpovedná doba bola trojmesačná a začala plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po doručení výpovede t. j. dňom 01. 10. 2010. Posledným dňom výpovednej doby bol deň 31. 12. 2010 a týmto dňom sa mal pracovný pomer navrhovateľa u odporcu skončiť. Dvojmesačná prekluzívna lehota na podanie návrhu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou podľa § 77 Zákonníka práce začala plynúť prvým dňom nasledujúcim po dni, kedy sa mal pracovný pomer skončiť, t. j. dňom 01. 01. 2011 a jej posledným dňom bol deň 28. 02. 2011. Najneskôr dňa 28. 02. 2011 mal byť návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou doručený súdu. Navrhovateľ podal súdu návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou dňa 23. 03. 2015, t. j. viac ako štyri roky po uplynutí lehoty podľa § 77 Zákonníka práce, v ktorej sa mal domáhať tohto určenia. Navrhovateľ tak nepodal návrh na vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru na

súd včas v ustanovenej lehote, preto sa jeho pracovný pomer skončil, aj keď by išlo o neplatný právny úkon. S ohľadom na uplynutie lehoty na podanie návrhu na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou došlo v súlade s § 36 Zákonníka práce k zániku práva domáhať sa preskúmania platnosti tohto skončenia pracovného pomeru a súd prihliadol na zánik tohto práva z úradnej povinnosti. Z uvedeného dôvodu súd návrh navrhovateľa zamietol v celom rozsahu.“

Takto formulované právne závery okresného súdu nenesú žiadne prvky arbitrárnosti v jeho postupe, ktoré mali byť korigované v nadväzujúcom konaní krajského súdu a ktoré by mohli pre nedostatok primeranej reakcie zo strany krajského súdu zakladať ústavnú neutržateľnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že argumentácia sťažovateľa je len opakovaním jeho predchádzajúcej odvolacej argumentácie, v rámci ktorej polemizoval s právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia krajského súdu, a je výlučne výrazom jeho odlišného skutkového a právneho hodnotenia veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do posúdenia ktorého ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať (m. m. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Uvedené právne závery krajského súdu sa pohybujú v rámci obvyklého významu interpretovaných pojmov, a predstavujú tak jednu z možných výkladových alternatív, pričom ústavný súd v rámci svojej právomoci nie je povinný korigovať právne názory všeobecných súdov za predpokladu, že na danú vec existujú viaceré odlišné právne názory. V tejto súvislosti je potrebné aj s poukazom na závery vyplývajúce z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva uviesť, že princíp právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, môže ustúpiť iba výnimočne, a to na účely zaistenia korekcie závažných justičných omylov (pozri napr. rozsudok ESĽP Ryabykh proti Rusku z 24. 7. 2003, sťažnosť č. 52854/99) a napravenia väd zásadného významu pre súdny

system, a nielen z dôvodu dosiahnutia právnej čistoty rozhodnutia všeobecného súdu (pozri napr. rozsudok ESLP *Sutyazhnik proti Rusku* z 23. 7. 2009, sťažnosť č. 8269/02).

Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, vo väzbe na obsah sťažnostnej argumentácie sťažovateľa dospel k záveru, že označené rozhodnutia všeobecných súdov ústavne akceptovateľným spôsobom zodpovedali všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, a preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu nemožno hodnotiť ako arbitrárne.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľovi v okolnostiach danej veci pre zjavnú absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie (polemika so skutkovými a právnymi závermi všeobecných súdov, ktorá stavia ústavný súd len do pozície ďalšej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov) nepodarilo preukázať namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru, reálnosť ktorých by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z už uvedených dôvodov bolo preto potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2016